

A kutatóhálózat végórái?

PUBLICISZTIKA - LXVIII. évfolyam, 41. szám, 2024. október 11.

A jövő egyre fényesebb: lesz 3-6 százalékos gazdasági növekedés, 1000 eurós minimálbér, 1 millió Ft-os átlagbér, béke és szabadság - csak addig kell kibírni.1 Kibírni meg úgy kell, hogy elviseljük az addig szükséges intézkedések minden következményét. Például a kapkodást, ami egyik jellemző vonása kormányunknak.

Kuratórium vagy ingyenebéd

Több mint két éve, 2022 áprilisában hívta fel az Európai Bizottság a kormány figyelmét arra, hogy többek között a „közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok” (*kekvák*) működése problémákhoz vezet a közösségi források kezelése terén, magyarán nem bíznak abban, hogy korrupciómentesen sikerül majd elkölteni az EU-tól származó támogatásokat. Szeptemberben újabb szigorú figyelmeztetést intéztek hozzánk, majd december 15-én meghozták azt az egyhangú határozatot, amely kizárta a *kekvák*kat minden uniós forrásból, beleértve az Erasmus és Horizont programokat.² A főcsapás persze nem a diák- és tanárcsere vagy a tudományos együttműködés megakadályozására irányult - ezek csak melléktermékek, „járulékos károk” voltak.³ Az alapvető szándék arra irányult, hogy a helyreállítási és kohéziós pénzek fölött ne rendelkezessenek az egyoldalú tagságú kuratóriumok.

Az ezt követő összevissza kommunikációt, ígéretéseket, nyugtatásokat, melyekben főként Navracsics miniszter jeleskedett, szorosán követtük e hasábokon is,⁴ majd itt is kétségünket fejeztük ki, hogy elegendő lehetett-e a miniszterek és a más aktív politikusok lemondása a kuratóriumokból anélkül, hogy hozzányúlnának például az élethossziglan kinevezett tagok státuszához. Egy évvel a Bizottság döntése után aztán bekeményített a kormány: alternatív programokat indított el Pannónia, illetve HU-rizont néven a diák- és tanárcsere, valamint a tudományos együttműködés hazai forrásokból való támogatására, miközben hat *kekva*-egyetem az Európai Bíróságon beperelte a Bizottságot. A már megkötött szerződések alapján az Erasmus-cserék tovább működtek, egészen idén szeptemberig, amikor is lejártak az eddigi megállapodások (de a külföldi hallgatók változatlanul jöhetnek), és maradt a Pannónia mint egyetlen lehetőség. Korábban - még a konkrét adatok hiányában - utaltam arra, hogy a 8000 diákra tervezett Pannónia program csekély visszhangra talált az érdekeltek körében.⁵ Most kiderült, alig 700-an jelentkeztek a miniszter által nagy büszkén bejelentett 4000-nél is több szerződés keretére.⁶

A Horizont-támogatások is csak addig működtek, amíg ki nem futottak a korábbi programok, újakat már nem lehetett indítani, ráadásul a *kekva*-egyetemekről az Európai Kutatási Tanács (ERC) nagy pályázataira sem lehetett terveket beadni. Jóllehet az állami és egyházi egyetemek semmilyen korlátozás alá nem estek, konkrét eseteket ismerünk, amikor a külföldi társ pályázók nem támogatták a magyar állami egyetemet, hogy konzorciumvezető legyen, sőt elálltak az együttműködéstől, nehogy a „rossz hírünk” miatt a bírálók és döntnökök elutasítsák a pályázatot.

Az illetékes miniszterek, nyilván a kiadott sillabusz alapján, egyfolytában „Brüsszelt” hibáztatták, és fel sem merült bennük, hogy a magyar felsőoktatás és kutatás érdekében lépéseket tegyenek a határozat visszavonása érdekében, vagyis átalakítsák a kuratóriumokra vonatkozó jogszabályokat. Mert legyünk tisztában vele, az nem elég, ha valakik önként lemondanak: jogi garanciát kellett kapnia a Bizottságnak, hogy a jövőben se forduljon elő, hogy az EU forrásai veszélybe kerülnek.

És ebből a szempontból akár mindegy is, hogy igazuk volt-e, vagy sem, mert amíg a pert nem nyeri meg a hat egyetem, addig „pénz az ablakban”. Ha a kormány oly biztos volt az igazában, egyszerűen nem értem,

miért nem hagyatkozott a már elindított peres eljárás kimenetelére, legyen annak bármikor is vége, és hozta meg mintegy jogfenntartással azt a szabályozást, amellyel azonnal lehetővé tette volna az EU-pénzek lehívását. Aztán, ha megnyeri a pert, visszatérhet a korábbi (egyébként szerintem is visszás) rendhez.

Még pár héttel ezelőtt a friss miniszter Hankó Balázs fulmináns hangon támadta „Brüsszelt” az úgymond „igaztalan ítélete” miatt, többek között ezekkel a szavakkal: *„Az a szabályozás, amelyet a magyar kormány elfogadott annak idején, a szenátusok többségének, 80 százalékának a támogatását élvezte. Elmondtam a biztosoknak, hogy nem a magyar kormánnyal, hanem tulajdonképpen az autonóm szenátusokkal van Brüsszelnek vitája.”*⁷ A miniszter itt – finoman szólva – téved, mert a szabályozásról meg se kérdezték a szenátusokat, csupán arról, be akarnak-e állni a sorba, hogy alapítványi egyetemek legyenek, amely ajánlatot megfejelték millióeurós ígéretekkel, miszerint a helyreállítási alpból mi mindent kaphatnak. A szenátusok ráadásul bele se szólhattak, hogy kik üljenek be a kuratóriumukba, sőt amikor a miniszterek és társaik lemondtak, akkor se kérdezték meg őket, mert a törvény szerint maguk a kuratóriumok kooptálhatják az új tagokat a kiesők helyett. Az autonómnak mondott szenátusoknak nemhogy döntési joguk nincsen, de ki vannak szolgáltatva a kuratóriumoknak, mint erre számos alkalommal felhívtam a figyelmet, például éppen az egyik éllovas kekva-egyetem, a MOME rektorválasztása esetében.⁸

De akármilyen kemény volt Hankó, lehet, hogy elfelejtették tájékoztatni, hogy megváltozott a szélirány. Mert pár nappal később megjelent a hír: módosítási javaslatot nyújtanak be a Kekva-törvényhez, kizárva a kuratóriumi tagságból különböző aktív státuszú politikusokat, pártembereket és más hivatalosságokat, akiknek az összeférhetetlenségéről a Számvevőszék (!) dönt, továbbra egyszer ismétélhető hat évben korlátozva a megbízás időtartamát.⁹ A lista hosszú, de nem teljes, hiszen a miniszter maga is elismeri, ám ugyanakkor visszautasítja, hogy a Bizottság az aktív rektorok jelenlétét is kifogásolja. Egy vicces felütésű interjúban, amelyben a HírTV állandó műsorvezetője „mobilváltó egyetemekről” beszél, Hankó szerint ahhoz is ragaszkodnak *„a brüsszeli bürokraták, hogy külföldi NGO-k majd megmondják, kik legyenek a kuratóriumi tagok”*.¹⁰

Akkor vegyük sorra ezeket egyenként. A hatéves periódus az indoklás szerint egybevág a finanszírozási időszakokkal, tehát akár át is csúszhat az EB által korábban kért négy év helyett. Az viszont számomra végképp nem világos, miért ragaszkodik a magyar fél a rektorok jelenlétéhez a kuratóriumokban. Először is messze nem mindegyik rektor tag ezekben, márpedig ha egyes rektorok tagok lehetnek, akkor a többiek miért nem? Továbbá az eddigi kinevezések nem hivatalhoz (tehát a *mindenkori* rektorhoz) voltak kötve, hanem név szerint megjelölt személyekhez: Merkely Béla (SE) vagy Szilvássy Zoltán (DE) tag lehet, de Miseta Attila (PTE) vagy Rovó László (SZTE) nem.¹¹ De a legfontosabb, hogy bizarr helyzet alakul ki, ha a rektor saját maga munkáltatója és főnöke – még ha a róla szóló szavazáskor ki is megy a teremből. Esetleg a szenátus elnökeként levezényli a terminusa után következő rektorjelölt megválasztását, majd a kuratóriumban akár le is szavazhatja.

A módosítási javaslat egy szót sem veszteget a tagok kinevezésére. Emlékszünk, az első körben a kormány, és elszólása szerint legalább részben maga Orbán Viktor szelektálta őket: *„[Én] nem tudok jó szívvel javasolni senkit sem ilyen kuratóriumba, aki egyébként egy internacionalista, globalista szemléletű ember. Mert akkor az egyetemeket is ebbe az irányba vinnék el.”*¹² A törvény a továbbiakban a kuratóriumokra bízta, kiket delegál a távozó tagok helyébe. A mintául szolgáló európai alapítványi egyetemek között nem tudok még egy ilyen „önfertőző” eljárásról, amely során a korábban állami tulajdonban lévő nagy értékű ingatlanok, de még inkább a szellemi vagyron fölött rendelkező tulajdonosi testületről egy öttagú, végső soron afféle baráti kör dönt.

Az egyetlen racionális és a (korábbi) állami felügyeletet megfelelően kiváltó procedúra az volna, ha az egyetemek működtetésében érintett vagy érdekelt szervezetek (nehezen lefordítható szóval: *stakeholderek*) jelölnének az egyetemtől független tagokat a kuratóriumokba, mint például a szenátus, a

hallgatói önkormányzat, a szakszervezet, az MTA, a helyi önkormányzat, az ipari és kereskedelmi kamara helyi fiiláléja stb., sőt akár az illetékes minisztérium is. Ami ellen Hankó az interjúban tiltakozik, vagyis hogy a Bizottság azt akarná, külföldi civil szervezetek javasoljanak személyeket, tudomásom szerint merő fantazmagória, avagy főnöke egyik kedvenc fordulatával élve, *fake news*.

Azt is állítja, a parlamentnek most benyújtott javaslat azonos a tavaly novemberi formulával, szóval kevés esélyt adhatunk a sorompók felemelkedésének, részben a fent leírtak következtében, részben meg amiatt, mert a Számvevőszék nem joghatóság. Szóval ez a lépés egyszerű ködösítés lehet a hazai közönség elkábítására. És persze szidhatjuk a „brüsszeli bürokratákat”, de tudomásul kell vennünk, hogy a döntést nem ők, hanem a tagállamok miniszterei hozták, ráadásul egyhangúlag. A kormány pedig ahelyett, hogy ezt a kisebb adagot a brüsszeli „ingyenebédből” lehívná, és most nem beszélünk a több tízmilliárd eurós teljes kínálatról, csak a száját jártatja, miközben az óra ketyeg, és nemsokára az egész támogatási keretnek búcsút inthetünk.

Minden magyarnak...

Legutóbb azt írtam, hogy Hankó miniszternek nem kell a kultúrával foglalkoznia, hiszen a különféle részterületeknek, színház, irodalom, koncertek, múzeumok, megvannak a „helytartóik”. De ha valaki új seprő, akkor ki kell mutatni, hogy jól tud seperni, nehogy a kinevezőjének a bizalma megrendüljön. Más szóval túl kell teljesítenie. Ezért az eddig szürke, de igyekvő hivatalnok új szerepben jelentkezik, egyrészt ideológiai megmondóember lesz belőle, amit a XXI. Század Intézet és a Mathias Corvinus Collegium szervezte *Az identitás mint politikai fegyver* című konferencián mutatott be. A *Telex* összefoglalójából idézünk: *„A miniszter szerint a liberalizmus ideológiája agresszívan nyomul előre, belső gondolatrendőrséget alakít ki, ez pedig azt eredményezi, hogy most már a »normalitás szorul magyarázatra«. Ezért a Kulturális és Innovációs Minisztériumban azt vállalják, hogy a magyar identitás minisztériumaként dolgoznak. (...) A tapasztalatok szerint a baloldali ideológiák az egyetemi burkokból indulhatnak ki a legkönnyebben, a miniszter ezért feladatának tartja, hogy a magyar egyetemek ne legyenek kizárólag liberális értékrendűek.”*

A miniszter azonban többszörös szereptévesztésben van, mert egyrészt a felsőoktatásban az oktatás és a kutatás szabadságát az alkotmány biztosítja, másrészt maga hangoztatja, hogy mennyire autonómok a hazai egyetemek, közöttük is a „modellváltók”. Vagyis a miniszternek távol kellene tartania magát a felsőoktatás ideológiai alapú befolyásolásától. A liberalizmus „gondolatrendőrsége” tárgyában pedig melegen ajánlom Orwell *1984* című könyvét, amelyben pont ellenkezőleg áll a világ. Végül az *„én mondom meg, mi a normalitás”* jelszava pedig a bolsevik gyakorlatot példázza, amikor is a másként gondolkodók a zárt osztályra kerültek.¹³

De a gyakorlatban is bemutatja, hogyan működik az ő normalitása. A *444.hu* számolt be, hogy Hankó a Nemzeti Kulturális Alap elnöki hatalmával élve, a független színházakat még attól a kevés támogatástól is megfosztotta, amit a többnyire Vidnyánszky Attilához kötődő kollégiumi tagok megszavaztak.¹⁴ Emiatt ketten, köztük az MMA-tag Ráckevei Anna, lemondtak tagságukról. Ha jól értelmezem ezt az esetet, akkor a friss miniszter még a terület „gazdáján”, illetve annak szándékain is túltett buzgóságában, hogy kiérdemelje a piros pontot főnökétől. De ne féltsük: ő jól érzi magát a bőrében, hiszen, mint mondta: *„Minden magyar számára a világ legjobb dolga magyarnak lenni.”* Most már csak a független színházak tagjait kell erről meggyőznie.

A vég kezdete

Befejeződött a HUN-REN nevet erőltető Magyar Kutatási Hálózat (ezentúl itt: MKH) nemzetközi értékelése: az összes jelentést lezárták, a központok és intézetek vezetői kommentálhatták azokat, és több helyen

maguk a kutatók is megkapták a dokumentumokat. A jelentéseket az intézmények vezetőinek döntése alapján volt, ahol kiadták a kutatóknak, és volt, ahol nem. A nagyjából 25-50 oldal terjedelmű dokumentumoknak egyforma a formátumuk, de a terjedelemnek csaknem a fele mindenhol azonos szövegeket tartalmaz: az általános bevezető és tartalomjegyzék után következő összegzés, majd a részletes áttekintést követően 10-15 oldalon át a látogatás menetét, a feltett (mindenhol ugyanolyan) kérdéseket és végül az értékelők rövid életrajzát olvashatjuk.

Az utóbbiak kapcsán júliusi cikkemben már említettem, mennyire kiszámíthatatlan volt, milyen szakmák képviselői kerülnek melyik intézethez, de többnyire azonosítható volt, hogy sokan Gulyás Balázs elnök munkahelyi és ismeretségi köréből származnak.¹⁵ A matematikusokhoz fizikusokat küldtek, a nyelvészekhez közgazdászokat, a társadalomkutatókhoz nyelvészeket. A bizottságok többnyire jóindulatúan álltak hozzá különösen a kutatók bérezési problémáihoz, és kiemelték, milyen alacsonyak a fizetések. Az általános következtetések viszont egybevágtak az elnök előzetes véleményével: túl sok témát kutatnak egy-egy csapatban túlságosan kevesen, vagyis kicsiny kutatócsoportokban. Nyilván nem kaptak kellő felvilágosítást arról, hogy a magyar pályázati rendszer egyik eleme, a tavasszal bezárt OTKA éppen az ilyen megoszlást támogatta, mert 3-4 éves időtartamra biztosította egy-egy kisebb létszámú egység munkáját.¹⁶ A helyette idén indított új rendszer pedig ugyan nagyobb távra magasabb összeget adományozna, de a rapid átnyergelés miatt tudtommal komoly bírálati problémákkal kell szembenézniük, mert ahogy az előre látható volt, nem sikerült elég rangos külföldi értékelőt találni.¹⁷ Krausz Ferenc talán épp ezért mondott le az elnökségről.¹⁸

De vissza az MKH-hoz! Az értékelők vezérének, Alexander Zehndernek a nyilatkozatát felhasználva, lényegében tekintet nélkül az egyes jelentések tartalmára, teljes átalakítást terveznek az MKH-ban, amely gyanúnk szerint sokkal radikálisabb lesz, mint a Pálinkás József elnök által levezényelt 2012. évi összevonás.¹⁹ A (fő)igazgatókat már meg is hívták egy jövő heti értekezletre, amelyen feltehetőleg bejelentik a változásokat.

A folyosói hírek szerint Csák miniszter annak fejében ígért még tavaly többletfinanszírozást az MKH-nak, ha az végrehajtja az (újabb, sokadik) felmérést.²⁰ Az ő távozása egyrészt érvényteleníti az ígéretet, másrészt azt a gyanút is felkelti, hogy amikor kiderült, a költségvetés állapota miatt nem lesz többletforrás, akkor inkább lemondott, semhogy szószegő legyen. Akárhogy is, az MKH új korszak elébe néz, kevesebb pénzből, de feltehetőleg új vezetővel, ami felidézi az Örkény Színházban tavaly bemutatott frenetikus tömegkomédiát, *A várományost*, amelyben egy igazgatóváltás kapcsán kiderül, hogy magánbeszélgetésekben mindenki acsarkodik a többiekre, miközben nyilvánosan hangzatos üres szövegeket darál. Az új igazgató pedig készségesen behódol a felsőbb akaratnak. Hogy a mi várományosunk ki lesz, az ügybuzgó miniszter, az ejtőernyős vezérigazgató, esetleg valaki más, még nem tudjuk. De üres beszédekre bizton számíthatunk.

¹ <https://kormany.hu/hirek/a-gazdasagi-semlegesseg-celja-a-csaladok-eletszinvonalanak-megvedese>

² https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506

³ <https://www.es.hu/cikk/2023-03-24/kenesei-istvan/hideg-a-leves.html>

⁴ De épp mostanra lett elege a feladatból, ld.:

<https://telex.hu/belfold/2024/10/08/navracsiscs-tibor-erasmus-alapitvanyi-egyetemek-europai-bizottsag-torvenymodositas>

⁵ <https://www.es.hu/cikk/2024-09-20/kenesei-istvan/a-zart-tarsadalomtol-.html>

Bár abban tévedtem, hogy a kiemelt támogatásban részesült 22 nyertes csak rövidtávú ösztöndíjat kap, ugyanis a teljes képzésüket fizetik a kiváló egyetemeken.

⁶ https://eduline.hu/felsooktatas/20240926_pannonia_program_kulfold_tovabbtanulas

⁷ https://eduline.hu/felsooktatas/20240920_Erasmus_Pannonia_program_Hanko_Balazs_MTI

⁸ <https://www.es.hu/cikk/2024-01-19/kenesei-istvan/a-pannon-puma-ugrani-keszul.html>

Ld. még: <https://magyarnarancs.hu/publicisztika/koos-pal-vegleg-megerkezett-270275>

⁹ <https://24.hu/belfold/2024/10/01/erasmus-brusszel-vagyonkezeslo-alapitvany-egyetem-kormany/>

https://nepszava.hu/3252165_kapitulalhat-erasmus-ugyben-az-orban-kormany-modositana-a-vagyonkezelo-alapitvanyok-szabalyait

A pontos szöveget ld. itt:

<https://cdn.kormany.hu/uploads/document/2/2b/2b4/2b45b44cd3332aa0e3df804d98e6b6b43a8ef1fa.pdf>

10 <https://www.youtube.com/watch?v=YInYQUhOUAI>

11 Mulatságos, hogy a szegedi rektor nem tag, de Trócsányi László személyében egy másik rektor, a Károli Református Egyetemé igen.

12 „[A] baloldal egy internacionalista képződmény Magyarországon. Az egyetemek meg nemzeti intézmények, tehát a nemzeti szuverenitás, a nemzeti önismeret, öntudat, a nemzeti műveltség, a nemzeti kultúra letéteményesei az egyetemek. És mi nem is akarjuk, hogy ezek valami globalista, nemzeti karakterüket elvesztő intézményekké váljanak. Persze be kell illeszkedniük a nemzetközi térbe, ott kell versenyezni, de nekik magyar egyetemenként kell majd versenyezniük. És értelemszerűen, amikor majd ezeket az alapítványokat felállítjuk, és felkérjük a kurátorokat, akkor olyan embereket fogunk oda majd fölkérdni – ez Palkovics miniszter úrnak a tisztje –, akik rendelkeznek ezzel a nemzeti szemlélettel. És ezért én nem tudok jó szívvvel javasolni senkit sem ilyen kuratóriumba, aki egyébként egy internacionalista, globalista szemléletű ember. Mert akkor az egyetemeket is ebbe az irányba vinnék el. Tehát nagyon helyes és jó, hogy éppen most, amikor nemzeti kormányunk van, pontosan most állítjuk hosszú távon is egy kiszámítható pályára az egyetemeinket, mert ezek így megmaradnak a nemzeti érdek és a nemzeti gondolat körében.”

<https://kormany.hu/beszedekek-interjuk/miniszterelnok/orban-viktor-a-kossuth-radio-jo-reggelt-magyarorszag-cimu-musoraban-20210430>

A bővebb kontextust ld. itt:

<https://www.es.hu/cikk/2022-01-14/kenesei-istvan/egyetemek-doktorok-filozofusok.html>

13 Hankó harcos szónoklatai másnak is szemet szúrtak:

<https://444.hu/2024/10/07/kultuszminiszter-valtas-barokkos-semmitmondasbol-az-abszolot-semmitmondasba>

14 <https://444.hu/2024/09/27/az-uj-kulturalis-miniszter-szemelyesen-lepett-kozbe-hogy-pinter-bela-es-mas-fuggetlen-tarsulatok-ne-kapjanak-allami-tamogatast> - A tagok: A szakmai szervezetek által delegált személy: Dr. Rihay-Kovács Zita, a Független Előadó-Művészeti Szövetség korábbi ügyvezető titkára, Szabó Ágnes, a Gózon Gyula Kamaraszínház alapító-vezetője, a Magyar Teátrumi Társaság alelnöke, a Nemzeti Színház vezérigazgatói megbízottja, A Magyar Művészeti Akadémia által delegált személy: Ráckevei Anna Jászai Mari-díjas színművész, színigazgató, az MMA rendes tagja, Nagy Viktor Jászai Mari-díjas rendező, az MMA rendes tagja, a Színházművészeti Tagozat vezetője

Miniszteri hatáskörben kinevezett személy: Dörner György Kossuth-díjas színművész, rendező, az Újszínház igazgatója, érdemes és kiváló művész, Kis Domonkos Márk Jászai Mari-díjas színművész, a Déryné Program ügyvezetője [ez a Nemzeti Színház programja]. A Nemzeti Kulturális Alap Bizottságának testülete: Ertl Péter, a Nemzeti Táncszínház ügyvezető igazgatója, Gózon Ákos Akadémiai-díjas és Hevesi Endre-díjas tudományos újságíró, az Élet és Tudomány főszerkesztője, Vidnyánszky Attila Kossuth-díjas és Jászai Mari-díjas színházi rendező, filmrendező, a Nemzeti Színház vezérigazgatója, Dr. Richly Gábor, a Magyar Művészeti Akadémia főtítkára, Tordai Hajnal Jászai Mari-díjas jelmeztervező, Érdemes és Kiváló Művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, Ternovszky Béla Kossuth-díjas és Balázs Béla-díjas rajzfilmrendező, Érdemes Művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

15 <https://www.es.hu/cikk/2024-07-05/kenesei-istvan/bucusu-a-minisztertol.html>

16 A pályázati rendszer és az MKH-beli témamegoszlás kérdése persze ennél jóval bonyolultabb, különösen ha figyelembe vesszük a társadalom-, de még inkább a bölcsész tudományok területeinek tagoltságát, illetve a jelentések által is elismert kultúrafenntartó szerepüket, ami az egykori akadémiai kutatóhálózat bölcsészeti intézeteinek kiemelt és mások által el nem végezhető feladata volt, a szótáraktól a lexikonokon át a kritikai kiadásokig.

17 <https://www.es.hu/cikk/2024-05-31/kenesei-istvan/az-otka-utolso-halala.html>

18 <https://444.hu/2024/09/18/krausz-ferenc-a-kulturalis-miniszter-tudomanypolitikai-fotanacsadoja-lesz>
Krausz maga egyébként a miniszterével szemben az alap- vagy másnéven felfedező kutatások abszolút fontosságát hangsúlyozta az EU miniszterek előtt tartott előadásában, ld. a hírt itt:
<https://hungarian-presidency.consilium.europa.eu/hu/hirek/a-felsooktatasi-es-kutatasi-miniszterek-informalis-talalkozoja/>

És az előadást itt: https://youtu.be/lo_gxlrbbzI?si=fG5YBMtIBJ3LfQnz

19 <https://hun-ren.hu/kiemelt-hirek/celunk-a-halozat-eredmenyessenek-erositese>
<https://hun-ren.hu/kiemelt-hirek/kormanyzati-egyezteteseket-kezdemenyez-a-hun-ren-magyar-kutatasi-halozat-a-szervezet>

<https://merce.hu/2024/10/01/palkovics-tervet-melegitheti-ujra-a-kormany-a-kutatohalozat-dolgozoi-szerint/>

Ld. még legutóbbi cikkemet: <https://www.es.hu/cikk/2024-09-20/kenesei-istvan/a-zart-tarsadalomtol-.html>

Pálincás 2011. májusában hívta össze az igazgatókat és jelentette be meglepetésszerűen a csaknem 40 egység 15 központba és intézetbe szervezését, majd bízta meg (ideiglenesen) az új központok vezetőit a végleges pályázati döntésig. A támogatás mértéke, a kutatási portfóliók és a személyi állomány azonban nem változott.

20 Ld. Grüner Györgynek az MKH korábbi Irányító Testülete tagjának friss interjút, amelyben a korábban zárt körben sok kifogást hangoztató fizikus most a nyilvánosságnak is elmondja kritikáját. Sok tévedése mellett ismerjük el, ő az első, aki a korábbi IT-ből nyilvánosan szólalt meg.

<https://www.valaszonline.hu/2024/10/07/gruner-gyorgy-fizikus-innovacio-magyar-kutatas-politika-interju/>